

Trontale

Taler

Harald 5

Dato

2 oktober 2015

Omstendigheter

Kongens tale til det 160. Storting ved dets åpning

1 Ærede President, Folkets representanter.

Jeg hilser Stortinget velkommen til ansvarsfullt arbeid og ønsker at det må bli til gagn for fedrelandet.

5

Mange mennesker er nå på flukt på vårt eget kontinent. Noen har søkt frihet og trygghet i vårt land.

10

Regjeringen vil ta imot flyktningene på en god måte. Utlendingsmyndighetene, frivillige organisasjoner og enkeltmennesker gjør en uvurderlig innsats.

En rask økning i antallet asylsøkere vil være utfordrende også for Norge.

Regjeringen har fremmet en proposisjon om tilleggsbevilgninger for å håndtere situasjonen, og ber om rask behandling av denne.

15

Regjeringen har tatt initiativ til en giverlandskonferanse for flyktningene i Syria og i nærområdene. Manglende tilgang på mat, skolegang og grunnleggende helsetilbud er en viktig årsak til at så mange risikerer livet i skjøre farkoster over åpent hav.

20

Regjeringen vil fortsette innsatsen for å redde liv i Middelhavet.

Situasjonen krever felles europeiske løsninger. Norge er ikke medlem av EU.

25

Som del av Schengen- og Dublin-samarbeidet, følger regjeringen EUs drøftelser tett og vi vil delta i flere av de initiativene som nå tas.

Norge skal ta sin del av ansvaret.

30 Mange har opp gjennom historien stilt opp for oss nordmenn da vi trengte en hjelpende hånd. Nå er det vi som må stille opp for mennesker i nød.

Europas sikkerhetspolitiske situasjon er endret. I øst skaper Russlands folkerettsbrudd i Ukraina og opptreden i regionen usikkerhet.

35

I sør utfordres Europas sikkerhet av den forverrede situasjonen i Midtøsten og Nord-Afrika.

Medlemskapet i NATO er ankerfestet i Norges sikkerhetspolitikk.

40

Det er nødvendig å tilpasse Forsvaret til vår tids trusler og utfordringer. Regjeringen vil fortsette arbeidet med å styrke Forsvarets operative evne, og vil legge frem en ny langtidsplan for forsvarssektoren.

45 Utviklingen ute påvirker trusselbildet nasjonalt.

Regjeringen vil arbeide for styrket sikkerhet og beredskap. Politiets kapasitet og kompetanse skal styrkes. Det skal øves mer, og flere skal bli trent for å håndtere terror og alvorlige hendelser.

50

Forebygging og innsats mot radikaliserings og voldelig ekstremisme forblir viktig.

55 Det å løse konfliktene som driver mennesker på flukt, er blant vår tids største utfordringer. I tillegg kommer bekjempelse av fattigdom og globale klimaendringer.

2015 vil representere et vendepunkt for det globale klimasamarbeidet.

60 Regjeringen har løftet ambisjonene både nasjonalt og internasjonalt. Norge vil gjøre sin del av jobben for å bidra til en mest mulig ambisiøs og effektiv klimaavtale i Paris.

Det er arbeid som har skapt vårt samfunn.

65 Det er vår felles arbeidsinnsats, og arbeidsinnsatsen til generasjonene før oss, som har skapt det Norge vi alle er stolte av.

70 Fordi så mange er i arbeid, har vårt samfunn rygg til å bære de som står utenfor arbeidslivet. Gjennom å arbeide bidrar vi til fellesskapet.

Arbeid gir også den enkelte mulighet til å realisere egne drømmer og skape trygghet for sin familie, uavhengig av bakgrunn.

75 Høy sysselsetting og lav ledighet er grunnmuren i den norske modellen.

I år er det 50 år siden petroleumsvirksomheten startet på norsk sokkel, og innledet en tid med vekst og økt sysselsetting.

80 Store petroleumsinntekter og høy produktivitet i fastlandsøkonomien har gjort det mulig å bygge ut velferden mer enn i andre land. Vi har også spart til fremtidige generasjoner.

85 Få land har fått slike muligheter. Og knapt noen har klart å omskape midlertidige inntekter til varige verdier.

Etter 2005 har veksten i produktivitet vært lavere enn vi har vært vant til. Oljeaktiviteten har samtidig presset kostnader opp og fortrenget mindre lønnsomme næringer og arbeidsplasser.

90 Norsk oljenæring vil fortsatt være viktig, men mye tyder på at det er andre næringer og nye arbeidsplasser som må løfte vårt samfunn videre i fremtiden. Det må legges til rette for disse arbeidsplassene i privat konkurranseutsatt sektor. Dette er den langsiktige omstillingen vi står overfor.

95 I fjorårets trontale fremhevet regjeringen at den største trusselen for den norske modellen er at vi ikke klarer å omstille oss i tide.

100 Selv om vi har oppnådd mye, så har vårt samfunn over tid ikke investert nok i infrastruktur, kunnskap, forskning og innovasjon.

Regjeringen vil prioritere tiltak som bidrar til den langsiktige omstillingen.

105 Fallet i oljeprisen har gjort at omstillingen må skje raskere enn vi kunne håpet på.

Flere opplever nå større usikkerhet om sin jobb og sin inntekt.

- 110 Det blir nå viktig å håndtere den langsiktige omstillingen og den kortsiktige usikkerheten samtidig.

- Løsninger som kan redusere arbeidsledighet på kort sikt, kan skape mer ledighet på lang sikt dersom arbeidskraft låses inne og omstilling uteblir. Løsninger som
115 kan fremskynde omstilling kan føre til at for mange går arbeidsledige for lenge.

Regjeringen vil føre en politikk som bidrar til høy verdiskaping og lav arbeidsledighet både på kort og på lang sikt.

- 120 Det å stå uten arbeid er alvorlig for den det rammer.

Det offentlige apparatet er beredt til å bistå de som har blitt arbeidsledige over i nye jobber.

- 125 Situasjonen for ungdom og andre utsatte grupper følges nøye. Ungdom prioriteres ved inntak på arbeidsmarkedstiltak.

Årene med omstilling kan bli krevende for Norge.

- 130 Men vårt utgangspunkt er godt.

- Vi har en godt utdannet befolkning, høy teknologisk kompetanse, jevn fordeling og rike naturressurser. Lav rente og svakere krone bidrar til å dempe effektene av redusert oljeaktivitet. Vi har parter i arbeidslivet som tar
135 samfunnsansvar. Innsatsen innen infrastruktur, forskning, utdanning og innovasjon trappes nå opp.

- Budsjettet for 2015 gir et vesentlig bidrag til innenlandsk etterspørsel etter varer og tjenester. Dermed motvirkes arbeidsledighet.

- 140 Regjeringen vil fremme et budsjettforslag for arbeid, aktivitet og omstilling.

Skattesystemet skal innrettes slik at det i større grad bidrar til vekst og verdiskaping.

Bedre infrastruktur bidrar til å redusere næringslivets kostnader. Regjeringen vil arbeide for å redusere vedlikeholdsetterslepet og realisere nye prosjekter.

150 Regjeringen vil at norske elever skal få et bedre utbytte av opplæringen. Ny realfagsstrategi og en lese- og skrivestrategi skal gi bedre motivasjon, læring og resultater.

155 Arbeidet med en stortingsmelding om livslang læring og utenforskap er startet opp.

Regjeringen vil følge opp langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

160 Fagskoleutdanning er viktig for å møte nye krav i arbeidslivet. Regjeringen vil legge frem en stortingsmelding om fagskoler.

Regjeringen vil legge frem en bioøkonomistrategi som et ledd i omstilling i næringslivet og som del av det grønne skiftet.

165 Regjeringen vil legge til rette for verdiskaping gjennom å forenkle utmarksforvaltningen og styrke kommunenes ansvar.

170 Tildeling av leteareal, innenfor miljømessige forsvarlige rammer, vil bidra til langsiktig verdiskaping på sokkelen.

Johan Sverdrup-feltet er blant de største industriprosjektene i Norge noensinne. Utbyggingen vil medføre betydelige inntekter og sysselsetting.

175 Regjeringen vil legge frem en stortingsmelding hvor energiforsyning, klimautfordringer og næringsutvikling sees i sammenheng.

180 Regjeringen vil styrke Fondet for klima, fornybar energi og energiomlegging. Støtte til ny energi- og klimateknologi skal gjøre Norge til et attraktivt land å investere i.

Kreativitet er en driver for innovasjon. Regjeringen vil legge til rette for verdiskaping og sysselsetting i kulturelle og kreative næringer og at større deler av verdikjeden kan forbli i Norge.

185

Høy verdiskaping og høy sysselsetting gjør det mulig å utvikle velferdsordningene våre videre.

Det mener regjeringen at det er behov og grunnlag for.

190

Det er fortsatt for mange som ikke fanges opp av det sosiale sikkerhetsnettet. For mange barn som vokser opp uten trygge omgivelser eller uten de muligheter barn flest nyter godt av. For mange som venter unødvendig lenge på nødvendig helsehjelp.

195

Regjeringen vil fremme en rekke saker for å styrke velferdsordningene.

Regjeringen vil fremme en opptrappingsplan for rusfeltet for perioden 2016-2020.

200

Det tas sikte på å legge frem Demensplan 2020 i løpet av året.

Regjeringen vil lovfeste retten til heldøgns pleie og omsorg og gjennomføre et forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene.

205

Regjeringen vil lage en plan for et kompetanseløft for den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

210

Regjeringen vil styrke kompetansen i det psykiske helsearbeidet gjennom å øke antallet psykologer i kommunene.

De vedtatte pasientrettighetene knyttet til ordningen fritt behandlingsvalg skal iverksettes.

215

Regjeringen vil videreutvikle hjelpemiddelpolitikken.

Regjeringen vil gi utsatte barn mer likeverdige muligheter og følge opp strategien mot barnefattigdom.

220

I 2016 vil regjeringen sette i gang forsøk med økt kommunalt ansvar for barnevern.

225 Regjeringen vil legge frem en stortingsmelding om en bedre hverdag for fosterbarn og fosterfamilier.

Det offentlige kan gjøre mye, og har et hovedansvar.

230 Samtidig er frivillig innsats uvurderlig for å inkludere mennesker som er ensomme, integrere nyankomne innvandrere, gi barn en god oppvekst og gi flere eldre en meningsfull hverdag.

235 Den store frivillige innsatsen, alt det vi gjør for våre medmennesker, er noe av det flotteste ved vårt samfunn.

Regjeringen vil støtte opp om dette.

Regjeringen ser frem til et godt samarbeid med Stortinget.

240 I kommende periode vil regjeringen særlig arbeide for å opprettholde høy sysselsetting og verdiskaping, fremme omstilling, styrke det sosiale sikkerhetsnettet og for at Norge skal ta sin del av ansvaret for de store globale utfordringene.

245 Jeg ber Gud velsigne Stortingets arbeid, og erklærer Norges 160. Storting for åpnet.

Gitt på Oslo Slott 25. september 2015

250 Under Vår hånd og riksseglet

Kilde
www.stortinget.no

255 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/trontale-12838>

260